

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat

Helyi Esélyegyenlőségi Programja

2023-2028.

A Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz
és a program felülvizsgálatához című dokumentum alapján

Tartalom

• Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3.
Bevezető	3.
Település bemutatása	4.
Célok	8.
• A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9.
Jogszabályi háttér bemutatása	9.
Stratégiai környezet bemutatása	10.
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12.
A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	26.
A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	38.
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	43.
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	49.
Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	52.
A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	53.
• A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	54.
A HEP IT részletei	54.
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	55.
Megvalósítás.....	59.
Elfogadás módja és dátuma.....	59.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet rendelkezéseivel, valamint a Korm. rendelet 2021. június 30-i módosítása alapján a Belügyminisztérium által megjelentetett „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint Apátistvánfalva Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés intézményfenntartójára.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Apátistvánfalva Vas Vármegyében, annak is legnyugatibb csücskében, a szlovén-osztrák-magyar hármashatár közelében található. Legegyszerűbb megközelítése a 8-as számú főúttól Szentgotthárd városán keresztül történhet két irányban is: megközelíthető Szentgotthárd-Máriaújfalu irányából, valamint egy kissé rövidebb „hegyi” útvonalon, a Kétvölgy községet jelző közlekedési táblát követve is.

Apátistvánfalva teljes kül-, és belterülete 1978 óta szigorúan védett, jelenleg az Őrségi Nemzeti Park része. Községünk és környéke a természetbarát turisták kedvelt pihenőhelye egész évben. Településünk kül-, és belterületén egyaránt hatalmas fenyőerdők és virágos rétek találhatók. Igen sok európai ritkaságú növény és állatvilággal, igen gazdag vadállománnyal, egyedülállóan tiszta és friss levegővel. Vidékünk Magyarországon gombákban és lepke faunákban a leggazdagabbnak mondható.

Településszerkezete teljesen egyedi, szórvány jellegű. Egy-egy ház többségében külön áll a dombtetőn, a domboldalon és körülötte helyezkednek el a szántók, a kaszáló gyümölcsösök és a rétek, ami így összességében mozaikos jelleget kölcsönöz a tájnak. Írásos dokumentumok 1350-ben említik először a települést, amelynek névadója Harding Szent István ciszterci apát. Ő látható a település címerében és az ő tiszteletére emelték 1785-ben a nagyon szép és impozáns méretű műemlék templomot.

A falu templomterén található nevezetességek között meg kell még említeni a világháborús emlékművet, a Mária-szobrot és a millenniumi hársfákat is.

A lakónépesség kb. 90%-ban szlovén nemzetiségű, szlovén anyanyelvű és szinte teljes egészében katolikus vallású. Jellegzetes szlovén nyelvjárásukat a mai napig őrzik és használják az emberek hétköznapijokban és ünnepi, hagyományőrző rendezvényeiken is.

A település önkormányzata Szentgotthárddal együtt Közös Önkormányzati Hivatalt működtet. Apátistvánfalván a térségi lehetőségek és adottságok által hozzáférhető közszolgáltatási rendszer (ivóvízhálózat, korszerűsített villamoshálózat, internet és mobiltelefon szolgáltatás lefedettség), illetve önkormányzati szolgáltatási rendszer (falugondnoki szolgálat, szociális ellátás, orvosi ellátás, alapfokú oktatás, óvodai ellátás) biztosított. A települési önkormányzat a rendelkezésére álló erőforrásokat kihasználva folyamatosan igyekszik infrastrukturális beruházásokat (internet szolgáltatás kiépítése, út- és intézményi felújítások, egyedi szennyvíztisztító rendszerek telepítése) végrehajtani.

Az alapellátást nyújtó intézményeink: háziorvosi szolgálat és a művelődési ház. A költségvetési megszorítások miatt a Kéttannyelvű Általános Iskolát és Óvodát az Országos Szlovén Önkormányzat, a falugondnoki szolgálatot a Nadasdi Evangélikus Diakóniai Központ üzemeltetésébe adta át az önkormányzat. 2013 októberében átadásra került az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága által működtetett új Ökoturisztikai Információs Centrum, amely a térségbe érkező turisták tájékoztatását szolgálja. A Határőr Emlékhelyen a határőreket mindennapjait bemutató kiállítás várja az ide látogatókat.

Apátistvánfalva kedvező földrajzi fekvése, csodálatos természeti adottságai folytán egyetlen kiterjesztési lehetősége a környezetkímélő turizmus felvirágoztatása, ezen célból egyre több helyen foglalkoznak a tradicionális, háztáji szintű, minőségi gazdálkodással (gyümölcstermesztés, méhészet) illetve a vendéglátással és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások nyújtásával (Apát Hotel, vendégházak). Az önkormányzat törekvései és hosszú távú elképzelései is ezen adottságokban rejlő lehetőségek kihasználásának irányába mutatnak (ld. egykori körjegyzőségi épület felújításának és turisztikai funkcióval való megtöltésének a terve). Partnerek ebben a szlovén nemzetiségi szervezetek is: az Országos Szlovén Önkormányzat a napokban vásárolta meg a helyi szeszfőzdét és olajütőt, hogy felújításával, bővítésével folytassa a tradicionális szolgáltatás nyújtását úgy, hogy mellette közösségi térként, akár rendezvények helyszínéül is szolgálhasson.

Apátistvánfalván felújított és modernizált Kéttannyelvű Általános Iskola és Óvoda működik az Országos Szlovén Önkormányzat fenntartásában. Az intézmény kiemelt hangsúlyt fektet a nyelvi és kulturális identitás megőrzésére és fejlesztésére. Az intézmény tanulóiból álló gyermek néptánc csoport hazai és nemzetközi szinten is komoly eredményeket ér el. Az intézmény keretében működő fazekas szakkör egy helyi népi tradíció megőrzésére és átörökítésére helyezi a hangsúlyt, mely tevékenység az évente megrendezésre kerülő »Nemzetközi Fazekas táborban« teljesedik ki. Apátistvánfalván 1993-tól 2017-ig szlovén irodalmi nyelven és nyelvjárásban népdalokat éneklő Asszonykórus működött, illetve 2000 óta »Vidám Barátok - Veseli pajdaši« néven - nyelvjárásban komédiákat előadó - amatőr színjátszó csoport működik, mely utóbbi szervezet tevékenysége elismerésül 2010. évben Pro Cultura Minoritatum Hungariae Díjat kapott. A Magyarországi Szlovének Szövetsége apátistvánfalvai egyházi kórusa 2010 óta működik. Minden hónap második vasárnapján a kórus szlovén nyelvű liturgiát énekel Apátistvánfalván. A kórus elsődleges célja, hogy a szlovén Rábavidéken fennmaradjon a szlovén nyelvű liturgia, valamint, hogy a fiatalabb generációk is megismerjék a rábavidéki szlovén nyelvjárású egyházi énekeket. A fentnevezett szlovén kulturális csoportok működési tevékenységének finanszírozása és szakmai koordinációja a Magyarországi Szlovének Szövetsége égisze alatt és a települési és nemzetiségi önkormányzat – lehetőségeik szerinti mértékű – támogatása mellett folyik. A település lakossága civil (Faluszépítő és Hagyományőrző Egyesület), nemzetiségi és/vagy helyi önkormányzati szervezésben évről évre lebonyolítja tradicionális rendezvényeit öröklött kultúrájának fenntartása és továbbadása, illetve a generációk összehozása céljából. Ilyenek például: falunap, nemzetiségi sportnap, szlovén színjátszók találkozója.

A fentiekén kívül a naptári év fordulóihoz kapcsolódóan a lakosok a következő rendezvényeken találkoznak és ünnepelnek: farsangi rendezvény, húsvéti műhelyfoglalkozás, nagyszombati tűzrakás, májusfaállítás és kitáncolás, adventi készülődés és koncert, falukarácsony.

Az Apátistvánfalván működő Határőr Emlékhelyen a berendezett hálókörlettől kezdve a fegyverszobán át a lovas határőrség istállójáig a határőrelét mindennapjait élethűen bemutató kiállítás várja az idelátogatókat. Ezen az emlékhelyen, amely egy határőr skanzen, a látogató megismerheti a határőrök mindennapjait, de a határőrség történetén keresztül ízelítőt kaphat országunk történelméből is.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
	Fő	Változás (%)
2017	392	-
2018	391	99,74
2019	389	99,48
2020	375	96,4
2021	399	106,4
2022	394	98,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A KSH adatai szerint viszont Apátistvánfalva **állandó lakossága** 2022. december 31-én: 401 fő volt, 2021-ben: 413, 2020-ban: 387, 2019-ben: 400.

2. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint 2023.01.01.					
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	182	219	401	45,39	54,61
0-2 évesek			16	3,99	
0-14 éves	32	32	64	7,98	7,98
15-17 éves	4	7	11	1,00	1,75
18-59 éves	101	111	212	25,19	27,68
60-64 éves	12	16	28	2,99	3,99
65 év feletti	33	53	86	8,23	13,22

A különböző szakmát és diplomát szerzett fiatalok Apátistvánfalván gyakorlatilag egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni, de többségük még a település környezetében ingázással elérhető munkahelyeken sem. Éppen azok a fiatalok maradnak Budapesten és egyéb nagyvárosokban, akik továbbtanultak, és akiktől várható lenne a településen tapasztalható előregedési folyamat megállítása és visszafordítása.

Az állandó lakónépesség kor szerinti megoszlását tekintve megállapítható, hogy kevés gyermek születik a településen. Az iskolai tanulmányokat befejező fiatalok munkahelyek hiányában már le sem telepednek községünkben annak ellenére sem, hogy itt élnek szüleik és nagyszüleik és ide köti őket szlovén nemzeti identitásuk is. Ha mégis marad néhány vállalkozó családalapító fiatal, a bizonytalan munkahelyek vagy rendkívül alacsony fizetések miatt nem tudhatják biztonságban a családjuk jövedelemforrását.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	81	38	213,16%
2016	81	38	213,16%
2017	80	46	173,91%
2018	83	45	184,44%
2019	86	53	162,26%
2020	83	53	156,6%
2021	88	64	137,5%
2022	86	64	134,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ugyanakkor az adatokból az is megállapítható, hogy a gyermekkorúak létszáma nőtt az elmúlt időszakban, de ez főleg a beköltözött gyermekes családoknak köszönhető. A 65 év feletti lakosok száma magas az állandó lakosok számához képest és folyamatosan növekszik az időskorúak létszáma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó, valamint ideiglenes oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2015	23,59
2016	7,78
2017	5,22
2018	-5,25
2019	7,86
2020	-31,91
2021	52,42

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó, valamint ideiglenes oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma változatos képet mutat. Tapasztalatok szerint nem a korábban elvándorolt fiatalok térnek vissza a községbe, hanem távolabbi településekről érkeznek a faluba. Mindaddig az volt a jellemző, hogy megélhetésük nem a településünkhöz volt kötve és rendelkeztek olyan háttérrel, hogy meg tudták teremteni helyben lakásuk feltételeit.

Változás az új táblázat tekintetében, hogy nemcsak az állandó, hanem az ideiglenes vándorlások számát is tartalmazza.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2015	-2,62
2016	-7,78
2017	-10,43
2018	0,00
2019	-5,24
2020	-7,98
2021	5,24

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség természetes fogyása a 2018. és 2021. évet kivéve a vizsgált időszak egészét végig kíséri és az utóbbi néhány évtizedre is igaz. Ez a tendencia hasonló a megyei és az országos adatokkal, ahol szintén a halálozási többlet volt jellemző. Az elsődleges ok már a korábbiakban is kifejtett probléma, mely szerint a tanulmányaikat befejezve a fiatalok munkahely hiányában többnyire nagyvárosokba vagy külföldre költöznek, a faluban inkább az idősebb korosztály marad.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Egyes szociális, egészségügyi és oktatási szolgáltatások központosítása ellenére a mai Magyarországon elsősorban az önkormányzatok vállán nyugszik a helyi lakosok társadalmi

integrációjával kapcsolatos feladat, az önkormányzatok felelőssége, hogy segítséget nyújtsanak a rászorulóknak a megfelelő szolgáltatások és ellátások igénybevételéhez. Annak érdekében, hogy a közösségek legfontosabb szükségleteiknek megfelelő szolgáltatásokhoz jussanak, szükség van a társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos kihívások és az azok alapjául szolgáló okok vizsgálatára. Erre alapozva kell kidolgozni a stratégiákat és beavatkozásokat, melyek eredményesen és hatékonyan kezelik ezeket a szükségleteket.

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat folyamatosan érvényesíteni kívánja az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítása áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során. Az önkormányzat az esélyegyenlőség megvalósítását munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folytán megtesz mindent annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a falu lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helvi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket
 - a köznevelési intézményt érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó Országos Szlovén Önkormányzattal.

Cél a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete 2021. június 30-i módosítása,
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.),
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 6/2015. (II. 23.) önkormányzati rendelet,
- a falugondnoki szolgálatról szóló 6/2014. (II. 20.) önkormányzati rendelet,
- a gyermekek védelméről és a gyermekjóléti alapellátásokról szóló 9/2021. (X. 29.) önkormányzati rendelet és
- a lakáshoz jutás helyi támogatásáról szóló 3/2005. (IV. 12.) önkormányzati rendelet tartalmaz az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően helyi rendelkezéseket.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózáspolitikai alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózáspolitikai fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózáspolitikai helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózáspolitikai tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat az alábbi programokkal rendelkezik:

- Apátistvánfalva Község Településrendezési Terve – Helyi Építési Szabályzat
- Gazdasági program (2020-2024),
- Helyi Esélyegyenlőségi Program.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulással korábban kötött megállapodás keretében látja el az önkormányzat az alábbi feladatokat:

- Orvosi ügyelet

- Családsegítés
- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Támogató szolgálat
- Közösségi pszichiátria
- Gyermek napközbeni (bölcsődei) ellátása

A Magyarországi Evangélikus Egyházzal kötött megállapodás alapján (a Nádasi Evangélikus Diakóniai Központon keresztül) biztosított:

- a házi segítségnyújtás,
- a szociális étkeztetés,
- a falugondnoki szolgáltatás.

Az Országos Szlovén Önkormányzattal kötött megállapodás szerint helyben sikerült megtartani az alapfokú nemzeti nevelési és oktatási intézményt: óvodát és iskolát.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez felhasznált adatok és információk gyűjtése többféle módszerrel történt. A vonatkozó jogszabályok, törvényi rendelkezések figyelembevételét követően az önkormányzat rendeletei, határozatai, elkészült koncepciói, valamint dokumentumai kerültek feldolgozásra. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Az Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyekről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközött, mint pl. a fogyatékos személyek vagy időskorúak foglalkoztatására, a nők ellen elkövetett erőszakra, munkahelyek akadálymentesítettségére, a romákra vonatkozó adatok mint szenzitív adatok.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A település állandó lakosságának száma 2023. január 1-én 401 fő volt (2022. január 1-jén: 413, 2021. január 1-jén: 387, 2020. január 1-jén: 400, 2018. január 1-én 399 fő volt). A munkaképes korúak többségének foglalkoztatottsága megoldott, jórésük a szentgotthárdi gyárakban dolgozik, de jelentős a szomszédos Ausztriában munkát vállalók száma is. A helyi lakosok többsége munkahelyi keresetét, illetve nyugdíját részben önellátó gazdálkodással, részben alkalmi munkavállalással igyekszik kiegészíteni. A lakosság többsége (legalább 80 %-a) szlovén nemzetiségű, míg a fennmaradó népesség magyar, illetve igen kis számban német.

Apátistvánfalva községben magukat romának vallók nem élnek. Az önkormányzatnak nincs tudomása mélyszegénységben élő személyekről a településen. Az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévőket az önkormányzat lehetőségei függvényében támogatja pénzübeli, illetve természetbeni juttatásokkal.

Önkormányzatunk bérlakás állománya 2 db önkormányzati lakásból áll, a településünkön élők saját, vagy közeli hozzátartozójuk házaikban laknak. A településen lakók kimagasló értékű ingatlan- és ingó vagyonnal nem rendelkeznek.

A jó körülmények közt élők háztartásában található a családi ház mellett gépkocsi- és munkagéppálmány és többnyire rendelkeznek saját tulajdonú erdővel és szántófölddel.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2015	50,00	29,53
2016	48,85	29,69
2017	49,37	28,93
2018	51,52	26,47
2019	49,25	28,93
2020	50,65	30,1
2021	49,39	28,92

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy Apátistvánfalván sem az SZJA adófizetők számában, sem az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók számában nem történt jelentős változás.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció

A településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A szentgotthárdi járás munkaerőpiaca a területi elhelyezkedést illetően különleges helyzetben van. Szlovénia és Ausztria közelsége erősen befolyásolja a helyi munkaerőpiaci folyamatokat, a területi elhelyezkedés előnyökkel és hátrányokkal egyaránt jár. Előnyként jelenik meg a határ közelsége, a napi ingázás lehetősége, ami jelentősen csökkenti a regisztrált munkanélküliek számát. Az idősebb munkaerő esetében azonban a szükséges nyelvismeret nem minden esetben áll rendelkezésre, így ők nem, vagy csak nehezen tudnak külföldön elhelyezkedni. Hátrány, hogy a határ miatt csak az ország belseje felől van mód a munkaerő biztosítására.

A járás munkaerő-piacán, az ipari parkban sok a nagyobb létszámú foglalkoztató. A magasan kvalifikált, képzett munkaerőt alkalmazni kívánó multinacionális cégek és azok alvállalkozóinak állásajánlataira direkt módon jelentkezhetnek a honlapokon keresztül a munkavállalók. A cégek többször maguk toborozzák a munkaerőt, néhány foglalkoztató kér csak azonnali közvetítést.

A kisebb foglalkoztatók többnyire a járási hivatal által kínált foglalkoztatási támogatások igénybevételeivel kívánják a munkaerőt foglalkoztatni. A munkaerőpiaci programok segítségével a foglalkoztatók különböző mértékű és időtartamú támogatásban részesülnek az általuk alkalmazott munkavállalók bérének illetve a munkaadói terhek finanszírozásához.

A 2020. évben kialakult járványügyi helyzet kedvező munkaerő-piaci tendenciákat tört meg országosan, illetve Szentgotthárdon is. Az elmúlt időszakban folyamatosan nőtt a gazdasági aktivitás, ami bővülő foglalkoztatottság és csökkenő munkanélküliség mellett ment végbe. 2020-ban megváltozott ez a folyamat, csökkent a foglalkoztatottak száma és emelkedett az álláskeresőké. A kedvezőtlen tendenciákat tompította, hogy a válság által érintett munkahelyek megőrzése érdekében gazdaságvédelmi intézkedések kerültek bevezetésre (csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása, munkahelyteremtő bértámogatás, vállalkozások munkaerő támogatása, ágazati bértámogatás).

2022-ben az ország valamennyi régiójában többnyire kedvező folyamatok zajlottak a munkaerőpiacon, ez a tendencia 2021 áprilisa óta megfigyelhető: összességében növekedett a foglalkoztatási ráta, ezzel összefüggésben pedig mindenhol csökkent az álláskereső aránya a gazdaságilag aktív népességben belül. A foglalkoztatási szolgálat adatai szerint az álláskeresők 39%-a tartósan, egy évet meghaladóan nem tudott elhelyezkedni Vas vármegyében. A szentgotthárdi járásban a vármegyei átlagnál magasabb a tartósan álláskereső aránya.

Munkaerőpiaci folyamatok (sajátosságok, nehézségek, problémák)

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	2,26%	2,24%	2,25%
2016	2,92%	1,46%	2,19%
2017	2,99%	1,44%	2,22%
2018	1,53%	2,9%	2,23%
2019	1,60%	2,94%	2,27%
2020	2,52%	1,52%	2,02%
2021	1,67%	0,71%	1,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen élő munkanélküliek száma alacsony, arányuk az utóbbi években folyamatos csökkenést mutat. A munkaképes korúak főként Szentgotthárdon, illetve Ausztriában dolgoznak. Új munkahelyek nem létesültek a településen. A regisztrált munkanélküliek nagy része tartósan munkanélküli, alacsony végzettségű, illetve 50 év feletti. Több esetben ezen jellemzők egy személynél halmozottan jelennek meg. Van egy állandó, több éve munkanélküli réteg, amelynek sikeres közvetítése nehéz.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint								
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	6	6	7	5	5	5	3
20 éves, vagy az alatti	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	16,67%	16,67%	14,29%	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%
26-30 év	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	14,29%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	16,67%	16,67%	14,29%	0,00%	20,00%	20,00%	0,00%
36-40 év	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	16,67%	16,67%	14,29%	0,00%	20,00%	20,00%	33,33%
41-45 év	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%
46-50 év	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%
51-55 év	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	16,67%	14,29%	20,00%	0,00%	20,00%	0,00%
56-60 év	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	14,29%	20,00%	0,00%	20,00%	66,67%
61 éves, vagy afeletti	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	16,67%	16,67%	14,29%	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma alacsony és folyamatosan csökken. A fiatal, pályakezdő álláskeresők száma minimális. Elhelyezkedésük azonban általában nem a településen valósul meg.

Annak ellenére, hogy a regisztrált munkanélküliek számában jelentős csökkenés mutatkozik, a tartós munkanélküliek száma nem csökkent jelentősen, sőt 2020-2021. évben emelkedést mutat. Nem mutatható ki a statisztikai adatokból, hogy milyen súlya van az Ausztriában végezhető, sokszor csak alkalmi munkának. Ugyanakkor tudjuk, hogy ez a szegmens is jelentős súllyal van jelen a mindennapokban. Ma is van egy réteg, amely hosszú évek óta munkanélküli. Hiába van időnként egyes területeken munkaerőhiány, ezek az emberek akkor sem tudnak elhelyezkedni. Elavult szakmával rendelkeznek, vagy szakképzetlenek, életkoruknál, esetleg egészségi állapotuknál fogva nem tudnak kilépni a munkanélküliség köréből. Van egy igen jelentős réteg, mely kihasználva földrajzi elhelyezkedésünket Ausztriában, esetleg Szlovéniában vállal munkát. A fiatalok többnyire rendelkeznek

megfelelő nyelvismerettel, szakképesítéssel, emiatt a magasabb kereseti lehetőségek külföldre vonzzák őket.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül
	%	%
2015	33,30%	0,00%
2016	33,30%	50,00%
2017	24,14%	0,00%
2018	5,26%	0,00%
2019	15,79%	50,00%
2020	60%	66,67%
2021	66,67%	50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat – Regisztrált/nyilvántartott munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált/nyilvántartott állás keresők száma összesen	A regisztrált/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2015	6	0	0	0	0	6	100
2016	6	0	0	0	0	6	100
2017	7	0	0	1	14	6	86
2018	5	0	0	1	20	4	80
2019	5	0	0	1	20	4	80
2020	5	0	0	1	20	4	80
2021	3	0	0	0	0	3	100

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt években az iskolai végzettség alapján nyilvántartott állás keresők arányát tekintve lényeges változás nem volt. A foglalkoztatottság szintje függ az egyén iskolai végzettségétől. A táblázat adataiból látható, hogy az állás keresők nagy része 8 általános iskolai végzettségnél magasabb végzettséggel rendelkezik.

Apátistvánfalván általános iskolai felnőttoktatás nem működik. Középfokú és felsőfokú oktatásban résztvevők számára vonatkozó adat nem áll az önkormányzat rendelkezésére. A Vas Megyei Szakképzési Centrum III. Béla Technikum és Kollégium felnőttoktatási tevékenységet is folytat Szentgotthárdon, valamint engedéllyel rendelkező felnőttképző intézményként is funkcionál. Ennek keretében Szentgotthárd és a környező települések munkaképes korú lakosai számára nyújt lehetőséget arra, hogy magas színvonalú képzések során eredményesen sajátíthassanak el korszerű, főként gépészeti, elektronikai és vendéglátó ipari jellegű továbbtanulást, illetve az önálló vállalkozást egyaránt segítő szakmai ismereteket, valamint új

képesítéseket szerezhettek. Iskolarendszeren kívüli OKJ-s képzést oktatást szolgáltató cégek is végeznek.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése eredménytelen.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetben lévő, foglalkoztatási támogatásban részesülő, illetve már semmilyen álláskeresési és szociális ellátásra sem jogosult álláskereső átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A munkaerő-piaci mutatók javulása következtében 2016. évtől a kormány fokozatosan csökkentette a közfoglalkoztatás támogatására fordítható források összegét. Elsősorban a 25 éven aluliak és a szakképzettek közfoglalkoztatását igyekeztek mérsékelni és az elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedésüket ösztönözni. A közfoglalkoztatottaknak az elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedésének segítésére „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” központi munkaerő-piaci program indult. Az intézkedések következtében évről évre mérséklődött a közfoglalkoztatási programokban résztvevők száma. 2020-ban országosan az ezer főt sem érte el, amely közel harmada az 5 évvel korábbinak.

Az országos tendenciához hasonlóan Apátistvánfalván is minimálisra csökkent az önkormányzatnál alkalmazott közfoglalkoztatottak száma. Ennek nemcsak a támogatás szűkítése az oka, hanem a közfoglalkoztatásba bevonható személyek kis létszáma, alkalmassága, motivációja is jelentősen csökkenti a lehetőségeket.

Ugyanakkor a közfoglalkoztatási programok szervezésénél, megvalósításánál egyre inkább nehézséget jelent a munkaerő biztosítása. A munkanélküliek minimális száma miatt a településen élők között kevés az olyan személy, aki közfoglalkoztatásba bevonható lenne, vállalná ezt a jellegű foglalkoztatást.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai (Forrás: TeIR KSH)		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	2	2
2016	4	2
2017	3	3
2018	0	1
2019	2	0
2020	7	0
2021	3	0

Jelenleg a településen egyáltalán nincs közfoglalkoztatásba bevonható személy.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Foglalkoztatási, közfoglalkoztatási programmal nem rendelkezik az önkormányzat, felmerülő igény esetén nyújtja be kérelmét, illetve munkaerőigényét az illetékes járási hivatalhoz. A foglalkoztatás mindig határozott időtartamra szól.

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

Apátistvánfalván jelenleg 9 egyéni vállalkozóról tudunk, továbbá foglalkoztatók a településen az Országos Szlovén Önkormányzat (iskola és óvoda), az Apát Hotel, a települési önkormányzat, a posta és a vegyesbolt. A faluban többen rendelkeznek őstermelői igazolvánnyal.

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fentiekkel kapcsolatos programokat és hozzáféréseket a település nem tud biztosítani, azonban igény esetén az illetékes járási munkaügyi szerv által ellátottak ezek a feladatok.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)
2015	6	2
2016	6	1
2017	7	1
2018	5	1
2019	5	1
2020	5	0
2021	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Ezen feladatok a fent említett járási foglalkoztatási szerv által biztosítva vannak.

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen magukat roma nemzetiségűnek vallók és mélyszegénységben élők nem élnek. Igény esetén a járási foglalkoztatási szerve által nyújtott közfoglalkoztatás keretében van lehetősége az önkormányzatnak a nehéz helyzetbe kerülők foglalkoztatására.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás terén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2015. március 1-vel jelentősen átalakult a pénzbeli és természetbeni szociális támogatások rendszere, mely változások az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok támogatását jelentősen befolyásolták. Ezzel egy időben bekövetkezett hatáskörváltozás alapján jelenleg a járási

hivatalok állapítják meg a következő ellátásokat: aktív korúak ellátása, időskorúak járadéka, ápolási díj, közgyógyellátás (alanyi és normatív jogon), és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett.

Apátistvánfalva esetében – tekintettel az eddigi tapasztalatokra és az új törvényi feltételekre – a kötelező támogatási forma, azaz a rendkívüli települési támogatás mellett, gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás és 65. életévüket betöltött személyek települési támogatása került bevezetésre. Ezen ellátások a szociális igazgatásról és az egyes szociális ellátási formák helyi szabályairól szóló 6/2015. (II. 23.) önkormányzati rendeletben kerültek szabályozásra. A szociális rászorultság megállapítása szempontjából az egyenlő esély elvének érvényre juttatása jegyében az egyedül élők, a gyermeket nevelő, illetve gyermeket nem nevelők esetében eltérő jövedelemhatár került szabályozásra rendkívüli települési támogatás esetében.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	6	2,33%	0	0%
2016	6	2,26%	2	33%
2017	7	2,63%	2	29%
2018	5	1,90%	1	20%
2019	5	2,00%	1	20%
2020	5	1,99%	2	40%
2021	3	1,15%	0	0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadékra jogosult az az álláskereső, aki az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre és számára az állami foglalkoztatási szerv nem tud munkát felajánlani. Az álláskeresési járadék lejártá után – illetve az ahhoz szükséges jogosultsági idő hiányában – vehető igénybe nyugdíj előtti álláskeresési segély. Ilyen ellátást csak azok vehetnek igénybe, akik a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt évben váltak álláskeresővé. A nyugdíj előtti álláskeresési segély összege a minimálbér 40%-a.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került 2015. március 1-jétől. Két típusa: foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	1	16,67	2	33,33	1	16,67
2016	0	0	1	16,67	2	33,33
2017	0	0	0	0	3	42,86
2018	0	0	0	0	4	80
2019	0	0	0	0	3	60
2020	0	0	0	0	2	40
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatal hatáskörébe került 2015. március 1-jétől. Két típusa: foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Apátistvánfalván a www.teir.hu adatbázis adatai alapján 2021. évben 167 családi ház volt. A település lakásállományában, lakhatási körülményekben, jelentős változás az elmúlt években nem történt.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány (Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok)						
Év	Lakás-állomány db	Épített lakások száma db	Épített lakások száma 1000 lakásra db	1-2 szobás lakások aránya %	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya %	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya %
2015	164	0	n.a.	53,66%	0	100,00%
2016	164	0	n.a.	53,66%	0	100,00%
2017	164	0	n.a.	53,66%	0	100,00%
2018	164	0	n.a.	53,66%	0	100,00%
2019	165	1	6,06	53,33%	0	100,00%
2020	166	1	6,02	53,01%	0	100,00%
2021	167	1	5,99	52,69%	0	100,00%

Bérlakás-állomány, szociális lakhatás, elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Apátistvánfalva településen a lakástörvény alapján megfogalmazott bérlakás állomány, illetve szociális lakásállomány nincs. Az önkormányzat 1/1 tulajdoni arányban rendelkezik 2 db szolgálati jellegű lakással, ezek közül egy részben fel lett újítva, egy még teljes felújítás előtt áll. Községünkben hajléktalan személyek nem élnek, veszélyeztetett lakhatási helyzet jelenleg nincs. Állandóan nem használt lakáscélú ingatlan néhány van községünkben magántulajdonban, melyet a tulajdonosok nyaralóként használnak, vagy eladás alatt állnak. A községben meglévő alapvető szolgáltatások minden házas ingatlanon elérhetőek: ivóvíz, villany, telefon, internet.

A településen élők számára régóta megoldatlan probléma a keletkező szennyvíz kezelése, melynek megoldására pályázati forrás segítségével 52 ingatlanon egyedi szennyvíztisztító berendezések kerültek elhelyezésre.

Lakhatást segítő támogatás (szociális lakhatás).

Önkormányzati rendelet alapján kamatmentes, illetve vissza nem térítendő támogatás igényelhető felújításhoz és lakásépítéshez. A támogatás és a kölcsön mértékéről a képviselő-testület kérelemre, egyedi határozattal dönt; a kamatmentes kölcsön és a vissza nem térítendő támogatás felső határa 150.000,- Ft, de annak együttes összege nem lehet több 300.000,- Ft-nál.

3.4.2. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások (Forrás: TeIR, KSH Tstar)		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2015	n.a.	na
2016	n.a.	na
2017	96	3
2018	98	4
2019	102	5
2020	100	4
2021	101	5
2022	100	7

Egyéb lakás célra használt nem lakás célú ingatlan nincs a településen.

Eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról nincs információja az önkormányzatnak.

Lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A község szórványtelepülés jellegéből fakadóan a lakások jelentős része külterületen helyezkedik el, azonban részükre is biztosított ugyanazon közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz és közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

Problémát jelent a településen élők számára, hogy a külterületi szilárd burkolati utak állapota erősen kifogásolható, egyes helyeken már szinte járhatatlanok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregáció fogalmát leginkább a területi elhelyezkedéssel, lakhatással és az ebből következő intézményi elkülönüléssel/elkülönítéssel kapcsolatban említik. Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai, vallási csoportok lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció jellemző módon együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra egyenlőtlenségeivel. A KSH definíciója szerint szegregátumnak tekintjük azt a minimum egy háztömbből – négy utca vagy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból – álló településrészt, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (szegregációs index) mindkét mutató esetében magasabb, mint 50 %. Apátistvánfalván nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet, ezért ennek a témának a kifejtése nem szükséges.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás (Forrás: TelR, KSH Tstar)						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermek-orvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiók-gyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	13	2
2016	1	0	0	0	9	2
2017	1	0	0	0	9	2
2018	1	0	0	0	8	2
2019	1	0	0	0	11	2
2020	1	0	0	0	10	0
2021	1	0	0	0	9	0

A településen helyben biztosított a védőnői ellátás, valamint a háziorvosi ellátás gyermekek és felnőttek részére. A szakorvosi ellátás Szentgotthárdon biztosított, ahová a beutazás tömegközlekedéssel és falugondnoki szolgálat keretében is megvalósítható.

A tartós betegséggel és/vagy fogyatékkal élők az életkor előrehaladtával gyakoribbá válik. Idősebb korban nagyobb a valószínűsége a magas gyógyszerköltségnek és annak, hogy ez jelentősen megterheli az akár egyedül, akár családban élő időskorú anyagi helyzetét. A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak a csökkentésére közgyógyellátási igazolvány állítható ki. A közgyógyellátási igazolványra alanyi és normatív jogon jogosultak körét törvény szabályozza. A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek az Szt-ből. Az önkormányzatok települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez. Apátistvánfalván 2016 szeptemberében új ellátási formaként került bevezetésre a gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás. A támogatás krónikus betegségekre tekintettel háziorvos vagy szakorvos által rendelhető rendszeresen felírt gyógyszerek költségéhez, vagy rendszeresen alkalmazott gyógyászati segédeszköz költségének viseléséhez nyújtható az igazolt költség összegéig, de legfeljebb 8.000,- Ft-ig. A támogatást a kérelem benyújtását követő hónap első napjától egy évre kell megállapítani. E támogatási formára ez idáig nem merült fel igény.

A beteg, ápolásra szoruló emberek ellátása hosszú évszázadokig a családok (tradicionális nagycsaládok) feladata és kötelessége volt. Az életformaváltással és a családszerkezet változásaival előtérbe került a külső környezet, a társadalom és a közösség felelősségének az erősödése az ápolás és gondozás területén. Az ápolásra szorulókról való gondoskodás előtérbe kerülésében jelentős szerepet játszik az átlagéletkor emelkedése és a társadalom elöregedése is. Az ápolási díj több mint 15 éve része a szociális támogatási rendszernek. A jogosultság feltételei az évek során fokozatosan változtak, korszerűsödtek. Az ápolási díjra vonatkozó rendelkezéseket az Szt. szabályozza.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végző, szakképesítéssel nem rendelkező, ezért laikus ápolónak minősülő nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

2013. január 1. napjától a járások kialakításával jegyzői hatáskörökből a járási hivatal hatáskörébe került az alanyi jogon történő ápolási díj megállapítása. A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek az Szt-ből. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak ellátást a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére. Apátistvánfalva Községi Önkormányzat ezen ellátást nem biztosítja a településen.

Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, kora gyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekkori szűrésekhez a hozzáférés biztosított.

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátáshoz való hozzáférés a településen működő oktatási intézmény, illetve a Szentgotthárdon igénybevehető szolgáltatások által biztosított.

Nevelési Tanácsadóként a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentgotthárdi Tagintézménye (9970 Szentgotthárd, Arany János u. 3.) az ellátó intézmény. Működését a 15/2013. (II. 27.) EMMI rendelet szabályozza. A feladatait az intézmény éves munkaterve alapján végzi, mely az alábbi tevékenységeket foglalja magába: nevelési tanácsadás, szakértői bizottsági tevékenység, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés és fejlesztő nevelés.

Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A köznevelési intézményekben és az idősök vonatkozásában is biztosított a közétkeztetés, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

Sportprogramokhoz való hozzáférés:

Iskolai kereten belül és a szentgotthárdi fürdőn keresztül biztosított. Szentgotthárdon több sportlétesítmény, sportolásra alkalmas ingatlan van: a városi sporttelep, műfüves labdarúgó pálya, tekepálya, a városi sportcsarnok, az iskolai tornatermek, az iskolai sportpályák, a városrészi sportpályák, önkormányzati játszóterek, uszoda, Hársas-tó.

2017-ben a települési önkormányzat egy konditermet alakított ki az egykori tűzoltószertár épületében. Az iskola udvarán aszfaltos pálya várja a focizni, kézilabdázni, kosarazni, vagy akár gördeszkázni vágyókat. A nagyméretű füves labdarúgó pályát is igyekszik folyamatosan rendben tartani az önkormányzat, de labdarúgócsapat/sportegyesület jelenleg nem működik a községben. A pálya mellett 2022. év végén fitnesspark került kialakításra pályázati forrásból. A legkisebbek számára a templomtéren és az óvoda udvarán került kialakításra játszótér részben önkormányzati, részben nemzetiségi önkormányzati és részben civil szervezet általi finanszírozásban.

Lakóhelyünk kiválóan alkalmas kerékpározásra, túrázásra, futásra, télen pedig szánkózásra.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés:

Az Apátistvánfalva Községi Önkormányzat és a Magyarországi Evangélikus Egyház között 2016. december 15-én megkötött feladatellátási szerződés alapján a Nádasi Evangélikus Diakóniai Központ látja el az önkormányzat szociális feladatai közül az étkeztetést, a házi segítségnyújtást és a falugondnoki szolgálatot. Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulással korábban kötött megállapodás keretében látja el az önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, támogató szolgálatot és a közösségi pszichiátria ellátást.

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor:

A szolgáltatások nyújtása során az egyenlő bánásmód követelményei betartásra kerülnek.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül:

Nincs ilyen.

3.6.2. Népkonyha (Forrás: Önkormányzati adat)	
Év	Népkehonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

A településen népkonyha nem működik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Közösségi élet színterei, fórumai:

A közösségi élet fő színtere a központban lévő többfunkciós közösségi épületünk és a templomtér.

Fórumai:

- Farsangi multságok a helyi nemzetiségi hagyományok alapján.
- Nagyszombati összejövétel,
- Májusfaállítás és kitáncolás
- Nemzetiségi, falunapi ünnepségek
- Elszármazottak meghívása, összekötve hazai és külföldi szlovén kulturális csoportok találkozóival
- Karácsonyi ünnepség, egybekötve a szépkorúak köszöntésével.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
1	nincs*	512	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

*csak sportpálya van

Közösségi együttélés jellemzői

A lakosság nagy része szlovén nemzetiségű, a településen szlovén nemzetiségi önkormányzat működik. A településen a békés egymás mellett élés a jellemző, a kezelendő konfliktusok száma elenyésző.

Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Úgy a régmúltban, mind a közelmúltban példamutatónak nyilvánítható, különös tekintettel az önkéntes munkavégzésre, ami főként a település rendbetételére és a kulturális tevékenységre vonatkozik, de a település lakói egyébként is odafigyelnek egymásra, ha kell, segítséget nyújtanak egymásnak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községünkben nem működik roma nemzetiségi önkormányzat, ezért ennek a témának a magyarázata nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településen élnek az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó személyek.	Az álláskeresők számára a közmunkaprogram fenntartása, összehangolása a település igényeivel.
A településen magas az időskorúak száma. Az időskorral az egészségügyi állapot romlik.	Egészségügyi szűrések népszerűsítése, egészségtudatos életmódra való nevelés.
A szociális ellátásokban részesülő személyek száma alacsony. Az ellátásoknál a jövedelemhatár évek óta változatlan.	A jelenlegi, önkormányzati hatáskörben nyújtott támogatások felülvizsgálata, a jövedelemhatárok emelése. A nehéz anyagi körülmények között élők jelenleginél célzottabb támogatása.
A településen a szennyvízkezelés nem teljeskörűen megoldott.	Pályázati források keresése a csatornázottság vagy alternatív szennyvízkezelési módok arányának emelésére a településen.
A külterületi szilárd burkolati utak állapota nem megfelelő, egyes helyeken már szinte járhatatlanok.	Pályázati források keresése az önkormányzati utak felújítása érdekében.
Előregedő, korszerűtlen infrastruktúra, technológia az idősödő ingatlanállományban	Intézmények energiaracionalizálása, energiaigényének megújuló energiával való ellátása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A társadalom egyik leginkább sérülékeny népességcsoportját a gyermekek alkotják, mert szükségleteik, igényeik, érdekeik érvényre juttatása terén egyenlőtlen erőviszonyban állnak a felnőttek döntési és cselekvőképességével. Hogy függő helyzetük miatt egészséges fejlődésük és felnőtté válásuk ne kerülhessen veszélybe, többletjogok és támogatások illetik meg a gyermekeket. A gyermekekben belül is egyes csoportok körültekintőbb, fokozottabb segítséget igényelnek. Ide tartoznak a fiatalabb életkorú, a fogyatékkal élő, a tartós betegségben szenvedő gyermekek, valamint ide sorolhatók a bántalmazást átélt gyermekek is.

Minden társadalom felelős a gyermekek sorsáért. Az, hogy gyermekeink milyen felnőtté válnak, az őket körülvevő felnőttektől, a társadalomtól függ. A családok a gyermekek vállalásával a társadalom jövőjét alapozzák meg, a jövőbe fektetnek be, ezért segítséget igényelnek. A kisgyermek nemcsak a család, hanem a társadalom számára is érték, a legdrágább kincs, a jövő. A társadalom felelőssége is, hogy milyen körülmények között neveljük gyermekeinket. Meghatározó a lakóhely, ahol a családok élnek, ahol gyermekeiket nevelik. Nem mindegy, hogy milyen ellátásokat, lehetőségeket vehetnek igénybe a településen, ahol élnek.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint 2023. január 1. (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	182	219	401	45,39	54,61
0-2 évesek			16	3,99	
0-14 éves	32	32	64	7,98	7,98
15-17 éves	4	7	11	1,00	1,75

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülő vagy más hozzátartozó gondoskodásából kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelem hatáskörébe – tágabb értelemben – lényegében beletartozik a gyermek születésétől felnőtté válásáig minden, ami az ő érdekében vele és körülötte, a családban, az óvodában, iskolában, a munkahelyen, a társadalom bármely területén történik.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése és fenntartása állami és önkormányzati feladat.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű a szervezett, intézményekben történő közétkeztetés.

A gyermekek védelmét szolgáló pénzbeli és természetbeni ellátások körét a Gyvt. és végrehajtási rendelete szabályozza, mely alapján a települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatáskörébe tartozó feladatai:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzete fennállásának megállapítása és
- gyámhatósági ügyekben környezettanulmány készítése.

A pénzbeli és természetbeni ellátások körében a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.

A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** meghatározott gyermek-intézményi térítésszám kedvezményre (a kedvezmény mértéke bölcsődés, óvodás és 1-8. évfolyamon tanuló gyermekek részére 100%, ennél idősebb gyermekek esetén 50%), évente két alkalommal 6.000,- Ft, illetve hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetén 6.500,- Ft összegű támogatásra és külön jogszabályban meghatározott kedvezményekre jogosít.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági jövedelemhatára 2023. január 1-től emelésre került. A módosítással az ellátásra vonatkozó általános jövedelmi értékhatár az öregségi nyugdíjminimum 135%-áról (38.475,- Ft) a szociális vetítési alap 165%-ára (47.025,- Ft) emelkedett. Az ellátás tekintetében irányadó speciális – gyermekét egyedül nevelő szülő vagy más törvényes képviselő esetén; tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetén; valamint a jogosultsági feltételeknek megfelelő nagykorú gyermek esetén alkalmazandó – jövedelmi értékhatár az öregségi nyugdíjminimum 145%-áról (41.325,- Ft) a szociális vetítési alap 180%-ára (51.300-Ft) nőtt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó speciális ellátás a pénzbeli ellátás, melyet a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozója igényelhet, ha a gyermek tartására köteles és nyugellátásban vagy más nyugdíjszerű rendszeres ellátásban részesül, továbbá a család megfelel a jövedelmi és vagyoni feltételeknek.

A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt-ben meghatározott körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a Gyvt-ben felsorolt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő tanulói vagy hallgatói jogviszonnyal rendelkező fiatal felnőtt.

A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre, külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra megállapítja a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

4.1.1 számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	1	1
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2 számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Apátistvánfalván a vizsgált időszakban nem volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, védelembe vételre összesen 2 gyermek esetében került sor.

Gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya:

Apátistvánfalván gyermekek jogán járó ellátásként rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, valamint rendkívüli települési támogatás igénylésére van lehetőség. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételére 2013. év óta nem került sor. Rendkívüli települési támogatás megállapítására gyermeket nevelő család esetében néhány alkalommal sor került.

A törvényes képviselővel együtt életvitelszerűen Apátistvánfalván lakó, újszülött gyermekek részére a gyermek gondozását segítő természetbeni, 10.000,-Ft értékű babautalvány támogatást nyújt az önkormányzat.

Kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	10	0	6	52	0	0
2014	10	0	6	51	0	0
2015	10	0	6	48	0	0
2016	12	0	8	51	0	0
2017	8	0	8	50	0	0
2018	4	3	5	45	0	0
2019	5	3	5	42	0	0
2020	6	3	4	41	0	0
2021	5	3	4	41	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.1.4. számú táblázat – Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő)	Árvaeállításban részesülők összesen (fő)
2015	4	5	9
2016	3	4	7
2017	2	3	5
2018	2	3	5
2019	1	3	4
2020	1	4	5
2021	1	3	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön minden gyermek magyar állampolgárságú.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet, ezért a téma kifejtése nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői ellátás megbízás alapján több mint 30 éve működik a településen. Az ellátott gyermekek száma az elmúlt évtizedekben folyamatosan csökkent egészen a közelmúltig. 2017. évtől érezhető emelkedés látható a 3 év alatti gyermekek számában. 2023. július 1-jén lépett

életbe az a törvénymódosítás, amelynek értelmében a védőnők feletti munkáltatói jogokat már nem az önkormányzatok gyakorolják, hanem a védőnők a vármegyei irányító kórház alkalmazottai lettek. A hatósági felügyeletet a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ, a szakmai irányítást pedig az Országos Kórházi Főigazgatóság látja el.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	9	9
2016	1	9	9
2017	1	12	12
2018	1	16	16
2019	1	15	15
2020	1	17	17
2021	1	15	15
2022	1	17	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	n.a.	n.a.
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	m.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A vegyes házi orvosi körzetben ellátott gyermekek számára vonatkozó statisztikai adat nem áll rendelkezésre.

0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Fentiekre vonatkozó adatai az önkormányzatnak nincsenek.

Gyermekjóléti alapellátás

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2005. július 1. óta biztosítja Szentgotthárdon és a kistérségben a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást, amelynek keretében – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és oktatási-nevelési intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat is ellát. Az intézmény 2016. január 1-től települési szinten család és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten család és gyermekjóléti központ keretében biztosítja és látja el a segítő feladatokat. Többéves probléma oldódott meg azzal, hogy az intézmény új épületbe költözhetett, jelenleg a Szentgotthárd, Vajda János u. 6. szám alatt látja el a klienseket. Az új épület elosztása, a helyiségek száma és mérete, továbbá a meglévő akadálymentesítés kedvezőbb hely az intézmény számára. Nagy előrelépés, hogy amíg az intézmény korábban határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezett, 2017. 04. 25-én határozatlan időre szóló tanúsítvány került kiállításra a Vas Megyei Kormányhivatal által.

Az intézmény által nyújtott szakmai munkához szükséges munkakörök: intézményvezető, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás esetében 4 fő családsegítő, a család- és gyermekjóléti központot érintően, mely a hatóságközeli tevékenységek összességét foglalja magában, 2 fő esetmenedzseri, 1 fő tanácsadói, illetve a szociális asszisztens munkakör. A speciális feladatokat az elmúlt évhez hasonlóan külsős szakemberek – pszichológus, jogász, mediátor – együttműködési megállapodások alapján látták el.

Az intézmény továbbra is változatlanul működteti a helyettes szülői ellátást, az alapszolgáltatás keretében, 1 fő helyettes szülővel. Az ellátás területe Szentgotthárd és a járás további 15 települése.

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése céljából a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, továbbá a Család- és Gyermekjóléti Központ Szentgotthárd észlelő-jelzőrendszert működtet. A jelzőrendszer tagjai a következők: a védőnői szolgálat, a háziorvosok, a gyermekorvosok, a bölcsőde, az óvoda, az általános iskolák és középiskolák, a Pedagógiai Szakszolgálat, a Járási Hivatal Hatósági, Foglalkoztatási, Gyámügyi és Igazságügyi Osztálya, a rendőrség, a polgárőrség, a Vöröskereszt, a Karitás helyi szerve, egyházak, a helyi önszerveződő közösségek, civil szervezetek. A jelzőrendszeri tagok intézményeinek képviselői többnyire részt vesznek a havonta megrendezésre kerülő Családvédelmi és Egészségnevelő koordinációs bizottsági üléseken. A Bizottság tagjai megegyeznek a jelzőrendszer tagjaival.

A törvényi előírásnak megfelelően minden évben feltérképezésre kerülnek járási szinten az oktatási és nevelési intézmények körében a veszélyeztetett, a halmozottan hátrányos, illetve a hátrányos helyzetű gyermekek.

A központ prevenciós programokat is megvalósít: nyári napközbeni gyermektábor, nyári gyermekfelügyelet, iskolakezdési akció.

Gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

Apátistvánfalván bölcsőde és családi napközi nem működik, bölcsődei ellátás Szentgotthárdon vehető igénybe, a Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulás fenntartásában.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma (db)	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma (Fő)
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gyermekvédelem

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalatai alapján a településen gyermekvédelmi problémák felmerülése nem jellemző, az esetlegesen megjelenő nehézségek, családi konfliktusok kezelésére a szükséges intézkedések megtörténtek.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatások elérhetőek a település lakosai számára.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A szabadidős tevékenységről a Faluszépítő és Hagyományőrző Egyesület az éves programterve alapján az önkormányzat közreműködésével, segítségével gondoskodik, de a nemzetiségi önkormányzat is szervez tartalmas programokat. Az iskola szervezésében megvalósulnak nyári táborok, továbbá a Szentgotthárdon szervezett programok is elérhetőek az apátistvánfalvai gyermekek részére is.

Gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei), ingyenes tankönyv

Az Országos Szlovén Önkormányzat mint a helyi oktatási intézmény fenntartója a gyermekétkeztetést folyamatosan biztosítja (a tanévben), hétfégi ill. szünidei ellátásra igény nem merült fel. A tankönyvellátás az oktatási intézmény tanulói részére költségmentes.

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt. Erre vonatkozóan panasszal nem éltek.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Jogszabályok alapján biztosított keretek között történik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (%)
2015	12	0	0,00%
2016	14	0	0,00%
2017	11	0	0,00%
2018	9	0	0,00%
2019	13	0	0,00%
2020	16	0	0,00%
2021	22	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2015	52	0	0,00%
2016	52	0	0,00%
2017	51	0	0,00%
2018	50	0	0,00%
2019	45	0	0,00%
2020	42	0	0,00%
2021	41	0	0,00%
2022	41	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2016	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2017	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2018	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2020	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2021	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet (Forrás: TeIR, KSH Tstar)		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2022. év		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		3
Óvodai férőhelyek száma		25
Óvodai csoportok száma		1
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		07.30-16.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama:		4 hét
Személyi feltételek		Fő Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		2 0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		2 0
Gyógypedagógusok létszáma		0 0
Dajka/gonдозónő		1 0
Kisegítő személyzet		0 0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	9	1	25	1	12	0	0	12
2016	12	1	25	1	14	0	0	14
2017	15	1	25	1	11	0	0	11
2018	12	1	25	1	9	0	0	9
2019	13	1	25	1	13	0	0	13
2020	11	1	25	1	16	0	0	16
2021	13	1	25	1	21	0	0	21
2022	19	1	25	1	24	0	0	24

TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adat

Fenti adatok alapján látható, hogy az óvodás korosztályú gyermekek számában nem történt jelentős változás az elmúlt időszakban, 2022. évben látszik nagyobb emelkedés. 2018. évben volt az óvodába beírt gyermekek száma a legalacsonyabb, 2022. évben viszont kiugróan magas ez a szám.

Az óvodába beíratott gyermekek számának emelkedése egyrészt a beköltözött családoknak, másrészt a szomszédos településekről bejáró gyermekeknek köszönhető.

A településen hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek nincs.

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

A felmerülő igényeket ellátó intézmény a Vas Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentgotthárdi Tagintézménye (9970 Szentgotthárd, Arany János u. 3.). Működését a 15/2013. (II. 27.) EMMI rendelet szabályozza.

A feladatait az intézmény éves munkaterve alapján végzi, mely az alábbi tevékenységeket foglalja magába: nevelési tanácsadás, szakértői bizottsági tevékenység, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés és fejlesztő nevelés.

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Nem fordult elő.

4.4.3. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	8	1	6,5	na
2015/2016	0	8	1	6	76,60%
2016/2017	0	8	1	6,38	79,59%
2017/2018	0	8	1	6,25	74,00%
2018/2019	0	8	1	5,6	55,56%
2019/2020	0	8	1	5,25	54,76%
2020/2021	0	8	1	5,13	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskola 8 osztályos kéttannyelvű oktatási intézmény, alsó és felső tagozatban is osztályonként történik az alapszintű oktatás.

Az oktatásra vonatkozó körzethatár a kormányhivatal állásfoglalása alapján lett kialakítva az illetékes tankerületvezető tájékoztatásával, ill. közreműködésével.

Az intézmény pedagógusainak szakellátottsága a jogszabályi előírásoknak megfelel, ez vonatkozik a kéttannyelvű oktatás folyamatosságának biztosítottaságára is. A szaktanárok munkáját segíti a Szlovéniából rendszeresen, havi egy-két alkalommal érkező mentor közreműködése. Tapasztalható a más településről bejáró gyermekek magas aránya.

4.4.4. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban	
Tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali rendszerű oktatásban (fő)
2014/2015	7
2015/2016	3
2016/2017	4
2017/2018	6
2018/2019	4
2019/2020	7
2020/2021	6
2021/2022	4

Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A közoktatási intézmény székhelye Apátistvánfalván van, telephellyel nem rendelkezik. Az intézményben tanuló gyermekek többsége a tapasztalatok alapján középfokú, szakközépiskolai intézményben folytatja tanulmányait. Az iskola nyilvántartása alapján a beíratott tankötelezettek eleget tesznek az elvárásoknak, lemorzsolódás nem jellemző.

Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Apátistvánfalván ilyen jellegű eltérés nem kimutatható, mivel csak egy közoktatási intézmény van.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem jellemző.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2019	0	0	2	0
2020	0	0	0	0
2021	0	0	0	0
2022	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szülők tájékozatlansága a gyermekek lehetőségeit javító programokról, ellátásokról és lehetőségekről	Szülők tájékoztatása az igénybe vehető kedvezményekről, támogatásokról a Család- és Gyermekjóléti Központ és az oktatási intézmény bevonásával.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség, az egyenlő bánásmód biztosítása ma még egy elérendő cél, ezzel kapcsolatban több hazai és nemzetközi stratégia is megfogalmazódott. Az Európai Unió több alapidokumentuma is kimondja a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód szükségességét.

Magyarország Alaptörvénye XV. cikke tartalmazza az alapvető jogok megkülönböztetés nélküli biztosítását, a nők és férfiak egyenjogúságát, valamint azt, hogy külön intézkedésekkel segítik az esélyegyenlőség megvalósulását. Hazánk hosszú távú cselekvési tervét a Nők és a Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021 című 1004/2010. (01. 21.) Korm. határozat tartalmazta.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni, sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi, vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednek a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alaptörvény, Munka Törvénykönyve, Ebtv.), de a nők és a férfiak között a társadalom minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető igazságtalanság, nem könnyű fellépni ellene.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelkedően hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása külön figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, ha nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges munkaviszonyt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A családi és magánéleti feladatok és felelősségek általában a nőket terhelik. Túlnyomórészt a nők gondoskodnak a gyermekekről és az idősekről, sőt, magukról a dolgozó férfiakra is. Éppen ezért sokkal érzékenyebbek a munkahely távolságára, a túlmunkára stb.

A nők ilyen mértékű leterheltségének (munkahely, család-háztartás) enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltásra van szükség. Biztosítani és segíteni kell a munka és magánéleti kötelezettségek összehangolását családon belül, a nők és férfiak számára egyaránt. Az utóbbi időben a gyermekszülés idejének kitolódása figyelhető meg, mely a nők karrierépítésének erősödésére utalhat.

2011. március 1. óta életkortól függetlenül öregségi nyugdíjra jogosultak azok a nők, akik legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkeznek. A 40 éves kedvezményes nyugdíj megállapításához minimum 32 év kereső tevékenységgel szerzett szolgálati idő; azon esetben pedig, ha a nő súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbefogadott gyermekére tekintettel ápolási díjban részesült, akkor minimum 30 év. A folyósítás kezdete óta folyamatosan emelkedik a 40 éves kedvezményes nyugdíjat igénylők száma.

Az elmúlt 100 évben jelentős változás következett be a nők foglalkoztatásában, a női munkavállalók aránya jelentősen emelkedett Magyarországon.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi

élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az önkormányzat mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.1. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	2,26%	2,24%	2,25%
2016	2,92%	1,46%	2,19%
2017	2,99%	1,44%	2,22%
2018	1,53%	2,92%	2,23%
2019	1,60%	2,94%	2,27%
2020	2,52%	1,52%	2,02%
2021	1,67%	0,71%	1,19%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek száma a vizsgált időszakban alacsony, a férfiak és nők aránya változatosan alakult az elmúlt években.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (%)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (%)
2015	16,67	0
2016	33,30	50
2017	16,67	0
2018	16,67	0
2019	33,30	50
2020	60	66,67
2021	66,67	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaügyi szerv által indított foglalkoztatást elősegítő és képzési programokban van lehetősége részt venni a település lakosságának.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (fő)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (fő)
2015	6	1
2016	6	0
2017	7	1
2018	5	0
2019	5	2
2020	5	0
2021	3	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az iskolázottság alapvetően és nagymértékben befolyásolja a munkaerőpiaci elhelyezkedés lehetőségeit. Az iskolázottság szintje és az elhelyezkedési lehetőség, illetve a jövedelem, a betöltött pozíció között egyértelmű a korrelációs viszony. A munkaerőpiacon jelentős hátránnyal indulnak tehát az alacsony végzettségűek. Ide tartoznak az általános iskolát sem végzettek és a legmagasabb végzettségként általános iskolával rendelkezők.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A témára vonatkozó információja az önkormányzatnak nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A kisgyermeket nevelő nők esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma.

5.2.1 számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe- Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
év	Védőnők száma (betöltött védőnői álláshelyek száma)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2015	1	9	9
2016	1	9	9
2017	1	12	12
2018	1	16	16
2019	1	15	15
2020	1	17	17
2021	1	17	17
2022	1	20	20
2023	1	23	23

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Fenti adatokból látható, hogy az adott korosztályba tartozó gyermekek száma a korábbi csökkenést követően emelkedést mutat.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból)		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma (db)	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma (fő)
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön az óvodai férőhelyek száma kielégíti a felmerülő igényeket, bölcsődei elhelyezésre pedig Szentgotthárdon van lehetőség társulási megállapodás jóvoltából.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya- és gyermekgondozás a védőnői szolgálat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő, várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg. Segítséget nyújtanak a családi és szociális juttatások megismerésében. Családtervezéssel kapcsolatosan a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érintő erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen marad. Mind a külföldi, mind a hazai adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él, vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol a partnere bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás nem elérhető a településen. A Család- és Gyermekjóléti Központ tevékenységi körében tud ilyen helyzetbe került családok, nők részére segítséget nyújtani.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6.1. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselő-testület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Községi ülések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2015	2	3	0	0	0	0
2016	2	3	0	0	0	0
2017	2	3	0	0	0	0
2018	2	3	0	0	0	0
2019	3	2	0	0	0	0
2020	3	2	0	0	0	0
2021	3	2	0	0	0	0
2022	3	2	0	0	0	0

Helyi adatgyűjtés

A nők közéleti tevékenységüket a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületeinek munkájában fejtik ki. Apátistvánfalva 5 fős képviselő-testületének 2019. évtől 2 női tagja van. A szlovén nemzetiségi önkormányzat jelenleg 4 fős képviselő-testületének 1 női tagja van (az elnök), miután 2 női tag lemondott. Az önkormányzati és köznevelési intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. Egyéb munkahelyre vonatkozóan az önkormányzatnak adata nincs. Apátistvánfalván nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Apátistvánfalván nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen jellegű intézkedés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szülők nagy részének nehézséget okoz gyermekük nyári szünidejének hasznos kitöltése. Szünidőben a gyermekek felügyelet nélkül maradnak.	Napközbeni felügyelet biztosítása, táborok és helyi túrák szervezésével a közoktatási és civil szervezetek bevonásával.

6. Az idők helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Az élettartam hosszabbodásával, mint a modern társadalmakban általában, Magyarországon is egyre több az idős ember. Számuk és népességen belüli arányuk növekedése általános jelenség, aminek következtében egyre nagyobb teher nehezedik a társadalmi ellátórendszerre. Az időskorú népesség részletes demográfiai jellemzőiről, családi viszonyairól, iskolázottságáról, társadalmi munkamegosztásban való részvételéről, lakáskörülményeiről azonban csak a népszámlálás alkalmával van mód átfogó ismeretet szerezni.

A 60 év felettiek népességen belüli aránya a népszámlálások által nyomon követett 140 évben folyamatosan emelkedett. Míg 1870-ben a népességnek csupán huszada, addig 2001-ben már ötöde, 2011-ben közel negyede (2.331.111 fő), a legutóbbi, 2022. évi népszámlálás alkalmával pedig 26,67%-a számított idősnek (2.561.092 fő). A 15-59 év közötti lakosság aránya 2011-re – hullámzó értékeket mutatva – 4 százalékponttal nőtt, majd 2022-re csökkent (2011-ben 6.158.858 fő, 2022-ben 5.635.668 fő), a gyermekkorúak aránya pedig 2011-ben 1.447.659 fő) kevesebb, mint fele volt az 1870. évinek, 2022-re pedig tovább csökkent a számuk (1.407.320 fő).

A társadalom korösszetételének változását jelzi az öregedési mutató, ami a gyermekkorúak és az időskorúak egymáshoz viszonyított arányát fejezi ki. Míg 1870-ben 100 gyermekkorúra 14, 1900-ban 21, 2001-ben 123, 2011-ben 161, 2022-ben 182 időskorú jutott.

Az a számottevő növekedés, ami az időskorúak – és kizárólag az időskorúak – körében mutatkozik, a múlt század második felében alakult ki. A népesség nemek szerinti összetétele csak lassan, kisebb-nagyobb visszaesésekkel tolódott el a nők és közülük az idők javára.

Az előrejelzések szerint Magyarországon 2050-re az össznépességen belül a 65 éven felüliek aránya meghaladja majd a 25%-ot (2022-ben 20,78%).

A statisztikai adatok alapján az ország lakossága 1980 óta egyre gyorsuló ütemben fogy. A népesség csökkenése és a társadalom öregedése együtt megy végbe. Öregedő társadalomban élünk, ezt a születéskor várható élettartam növekedése és a születések csökkenő száma idézi elő. A nyugdíjasok között magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők lakják.

Az időskorban jellemző megbetegedések mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önállósági képessége beszűkül.

A nyugdíjasok, illetve az idők szociális helyzetének megítélése attól függ, hogy mihez viszonyítunk. A nyugdíjasok között a szegények és a nagyon szegények aránya kisebb, mint más csoportokban, mert a nyugdíj, bármilyen alacsony, még mindig magasabb összeget jelent a többi szociális ellátásnál. Nagyobb összeg, mint a rendszeres szociális segély, a családi pótlék, vagy a semmi. Emellett biztonságos. Ugyanakkor nincs sok „gazdag” idős. A nyugdíjas háztartások körében sokkal kisebbek az egyenlőtlenségek, mint bármilyen más társadalmi csoporton belül.

Anyagi helyzetüket befolyásolja, hogy az idők általában kisebb családban, sok esetben egyedül élnek. A jövedelmi viszonyokon kívül az árrendszer is befolyásoló tényező. Az árstruktúra a gyermekes családok mellett elsősorban az idők, a betegek rovására

változott. Ez a tendencia veszélyezteti bizonyos szükségletek (gyógyszer, háztartási energia) kielégítését.

Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedülletet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, társadalmi magatartástól. A család ősi támogató rendszerének szétesésével, a fokozódó életritmusból adódóan az idősök és a fiatalok kapcsolata meglazult. Az idősellátásban dolgozó szakemberek napi szinten tapasztalják az idős emberek elmagányosodását, elszigetelődését.

Az öregedés folyamatát nem szabad csak az egyén vonatkozásában vizsgálni, meg kell figyelni azokat a társadalmi hatásokat, amelyek befolyásolják az idősödés folyamatát. Mindenki előtt ismert, hogy az idős kor miatt megváltozik és drasztikusan csökken a társadalmi életben való részvétel. Az idős embereknek specifikus szükségleteik vannak, mert speciális a helyzetük a felhalmozódott veszteségek miatt. Romlik az egészségük, rosszabb lesz szerveik működése, nehezebben mozognak. Mindez kiszolgáltatott helyzetbe hozza az idős embereket. Megszűnnek korábbi begyakorolt feladataik, csökkennek tennivalóik. Az idős ember korábbi közösségeiben megszűnik fontosnak lenni, ezért a feleslegesség érzete alakul ki bennük. Elmagányosodnak, mert lassan elhalnak mellőlük szeretteik, kortársaik. A munkaképesség csökkenéssel a megélhetés anyagi feltételei is romlanak.

Az időskorban előforduló krízishelyzetek leggyakoribb okai a nyugdíjazás, társ, hozzátartozó elvesztése, önálló életvitel feladása (pl.: bentlakásos intézményi elhelyezés), súlyos betegség kialakulása.

Az idősöket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősök foglalkoztatási diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Habár az Ebktv. és a Munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45-50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatási diszkriminációnak, mint a hasonló korú uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1. 1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2015	81	38	213,16%
2016	81	38	213,16%
2017	80	46	173,91%
2018	83	45	184,44%
2019	86	53	162,26%
2020	83	53	156,6%
2021	88	64	137,5%
2022	86	64	134,37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.2. számú táblázat – Nyugdíjban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	50	79	129
2013	50	76	126
2014	50	72	122
2015	50	41	121
2016	46	69	115
2017	42	70	112
2018	41	69	110
2019	39	71	110
2020	35	75	110
2021	35	75	110

Forrás: TEIR, KSH Tstar

Az időskorúak megélhetését elsősorban biztosító jövedelem a nyugdíj, illetve nyugellátás. Jövedelemmel nem rendelkező, de az irányadó nyugdíjkorhatárt betöltő részére – egyéb feltételek mellett – időskorúak járadéka kerülhet megállapításra.

A táblázatból megállapítható, hogy a településen az összlakossághoz számítva magas a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma. Ugyanakkor a nyugdíjasok száma jelentősen csökkent az elmúlt 10 évben.

6.1.3. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	3	6	31	47	0	7	0
2016	2	4	30	50	0	5	0
2017	2	3	30	52	0	6	0
2018	2	3	28	52	0	6	0
2019	2	2	27	55	0	6	0
2020	2	2	26	56	0	7	0
2021	2	1	28	58	0	7	0

Forrás: TEIR, KSH Tstar

Majdnem kétszer annyi nő részesül öregségi nyugellátásban, mint férfi.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)								
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	6	6	7	5	5	5	3
41-45 év	Fő	0	0	0	0	1	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%
46-50 év	Fő	0	1	0	0	0	1	0
	%	0,00%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%
51-55 év	Fő	0	1	1	1	0	1	0
	%	0,00%	16,67%	14,29%	20,00%	0,00%	20,00%	0,00%
56-60 év	Fő	0	0	1	1	0	1	2
	%	0,00%	0,00%	14,29%	20,00%	0,00%	20,00%	66,67%
61 éves, vagy afeletti	Fő	1	1	1	1	1	0	0
	%	16,67%	16,67%	14,29%	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR

Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Apátistvánfalvára nem jellemző idősek, nyugdíjasok alkalmazása. A munkaképes állapotú idősek rendszeres ellátásuk kiegészítése céljából kisebb háztáji gazdálkodásból egészítik ki igényeiket, szükségleteiket.

Tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Fentiekre vonatkozó adat nem áll rendelkezésünkre.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkanélküliség az idősebb, 50 év feletti munkavállalókat sújtja nagyobb mértékben. Részarányuk a csökkenő számuk ellenére évről-évre emelkedett.

Az egészséges idősek, nyugdíjasok, jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre a növekvő munkaerőhiány jelenthet esélyt, főként, ha olyan speciális tudással rendelkeznek, amiből hiány van.

A településen élő nyugdíjasok foglalkoztatásáról nincsenek adataink.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden polgára részére biztosítottak. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának. Az önkormányzat saját honlapot működtet, ahol a települést érintő legfontosabb hírek, információk elérhetőek. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy e korosztály mennyire képes kihasználni az informatikával járó lehetőségeket.

Az idősgondozás során a családi és egyéb mikroközösségi segítség nem elegendő, szükség van a reális szükségleteket kielégítő intézményi formák működtetésére. Az idősgondozás legfontosabb célja az idősök önálló képességeinek megőrzése. Az otthon- és a településen maradás egyaránt célja és érdeke az idős embereknek és a társadalomnak.

A szociális alapszolgáltatások (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás és falugondnoki szolgálat) a Nádasi Evangélikus Diakóniai Központon keresztül biztosítottak, igény esetén akár a távolabbi (megyén kívüli) egészségügyi, szociális intézményekbe történő szállítás is megoldott.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2015	81	0	n.a.	n.a.
2016	81	0	19	4
2017	80	0	15	4
2018	83	0	15	6
2019	86	0	15	6
2020	83	0	18	6
2021	88	0	17	9

Forrás: TelR,
KSH Tstar

Önkormányzat által nyújtott ellátások

A tartós betegséggel és/vagy fogyatékossgal élés az életkor előrehaladtával gyakoribbá válik. Idősebb korban nagyobb a valószínűsége a magas gyógyszerköltségnek és annak, hogy ez jelentősen megterheli az akár egyedül, akár családban élő időskorú anyagi helyzetét.

Az önkormányzatok települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

Apátistvánfalván 2016 szeptemberében új ellátási formaként került bevezetésre a **gyógyszerkiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás**.

A támogatás krónikus betegségre tekintettel háziorvos vagy szakorvos által rendelhető rendszeresen felírt gyógyszerek költségéhez, vagy rendszeresen alkalmazott gyógyászati segédeszköz költségének viseléséhez nyújtható az igazolt költség összegéig, legfeljebb azonban 8.000,- Ft-ig. A támogatást a kérelem benyújtását követő hónap első napjától egy évre kell megállapítani. E támogatási formára ez idáig nem merült fel igény.

65. életévüket betöltött személyek települési támogatása 2016. szeptember 27-től került bevezetésre. Kérelemre vagy hivatalból évi egy alkalommal, december hónapban települési támogatás nyújtható annak a településen állandó lakcímmel rendelkező, 65. életévét betöltött vagy tárgyévben betöltő személy részére, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszáz százalékát. Hivatalból indult eljárás esetén a jövedelmi viszonyok vizsgálatától el lehet tekinteni. A támogatást a kérelmező részére pénzben vagy természetben lehet nyújtani, legfeljebb húszezer forint értékben.

6.3.2 számú táblázat - Települési támogatásában részesült 65. életévüket betöltött személyek		
Év	Fő	Ellátásra fordított összeg
2016.	80	1.152.000,-Ft
2017.	78	1.000.350,-Ft
2018.	81	972.000,-Ft
2019	84	1.080.000,-Ft
2020	81	1.458.000,-Ft
2021	87	1.566.000,-Ft
2022.	87	1.479.000,-Ft

Forrás: önkormányzati adatok

Az **időskorúak járadéka** azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátásra jogosultak. Az ellátások közül ma még az időskorúak járadéka helyileg és országosan is viszonylag kis létszámot érint. Ezen ellátást igénybevevők alacsony létszáma az ellátások szigorú jogosultsági feltételei – a házastárs jövedelmének figyelembevétele – mellett a teljes foglalkoztatás mellett működő „régí” nyugdíjrendszerből is adódik. A település lakosai között nincs időskorúak járadékában részesülő személy a vizsgált időszakban. A közgyógyellátási igazolványra jogosult személyek száma is alacsony.

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Apátistvánfalván a szentgotthárdi Móra Ferenc Városi Könyvtár működtet községi könyvtár mozgókönyvtári hálózatot. Az önkormányzat által fenntartott muzeális intézmény nincs a településen, ugyanakkor Határőr Emlékhely található a településen. A múzeumot az egykori laktanyából alakították ki, ahol betekintést nyerhetünk az egykori határőrök mindennapjaiba, megnézhetünk egy élethűen berendezett hálókörletet, láthatjuk az egyenruhákat és a fegyvereket is. Ezek mellett korabeli dokumentumok és eredeti tárgyak hozzák közel hozzánk az egykor itt szolgálatot teljesítő határőrök mindennapjait.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A társadalmi és demográfia változások hatására új szükségletek jelennek meg. Időszerű a társadalmi szemlélet formálása, a meglévő védelmi-szolgáltató rendszerek igazítása a demográfiai és a családi struktúrákban bekövetkezett változásokhoz. Elkerülhetetlen azon intézkedések elindítása, melyek hozzásegítik a társadalom tagjait, hogy már jóval az időskor előtti életszakaszban tudatosan tudjanak készülni időskorukra. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya. Az idős társadalom életvitelét és egészségügyi állapotát tekintve is sokféleséget mutat: a tevékeny idősök számára a munkaerő-piaci esélyegyenlőtlenségek, a specifikusan időseket célzó programok hiánya, míg a betegségekben szenvedő, esetleg ápolásra szoruló idősök számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos. Szükség van védelmi rendszer kidolgozására az időseket érintő családon belüli bántalmazás és kizsákmányolásuk megakadályozása érdekében.

Jelenleg nincs időseket célzó program, de a községi önkormányzat képviselő-testülete szem előtt tartja az időskorúak ellátására és foglalkoztatására vonatkozó célprogramok megjelenését, figyelemmel az esetlegesen felmerülő igényekre. A helyi önkormányzat a civil szervezeten keresztül, ill. közreműködésével számos program lebonyolításában figyelembe veszi az időskorúak jelenlétét, ahogyan a nemzetiségi önkormányzat is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az időskorúak aránya.	Aktivitást és függetlenséget megőrző programok és szolgáltatások szervezése.
Az idők számára nyújtott szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, illetve a nyújtott szolgáltatás nem elegendő.	Szolgáltatások körének bővítése.
Az egészséges életmódról, a betegségek megelőzéséről szóló felvilágosító előadások, programok hiánya/alacsony száma.	A lakosság minél szélesebb körére kiterjedően felvilágosító előadások, programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta peremre sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskolázottság és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi lét, valamint sport és szórakozás terén is.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdij, járadék, segély. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésre adattal nem rendelkeznek az önkormányzat.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként		
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - nők
2013	12	6
2014	12	6
2015	12	5
2016	11	5
2017	8	5
2018	9	5
2019	9	4
2020	6	5
2021	4	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen kifejezetten fogyatékkal élők foglalkoztatására specializálódott munkáltató nincs.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem áll ilyen adat a rendelkezésünkre.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen kifejezetten fogyatékkal élő személyek ellátását biztosító intézmény nincs. Támogató szolgáltatás a Szentgotthárdi Gondozási Központ keretein belül vehető igénybe.

A támogató szolgáltatás feladata, hogy a mozgásszervi, értelmi, hallási, látási, halmozottan fogyatékos, valamint autista személyeknek biztosítsa a fogyatékkal élő személyek igényeinek

megfelelő szolgáltatásokat: személyi segítséget és személyi szállítást, információ, tanácsadás nyújtását, hogy társadalmi integrációjuk külső segítség igénybevétele mellett minél teljesebb mértékben lakókörnyezetükben valósuljon meg. A szolgáltatást egyrészt szociális rászorultság alapján egyedül vagy családban élő, önmaguk ellátására nem képes súlyosan fogyatékos személyek, másrészt szociálisan nem rászorultak, piaci alapon igényelhetik. Súlyosan fogyatékos személy az, aki fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában illetve magasabb összegű családi pótlékban részesül. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az igénylő, illetve a törvényes képviselője kérelmére szóban vagy írásban történik.

Támogató szolgáltatás ellátási területe: Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulás településeinek közigazgatási területe (az Önkormányzati Társulás települései: Alsószölnök, Apátistvánfalva, Csörötnek, Felsőszölnök, Gasztony, Kétvölgy, Magyarlak, Nemesmedves, Orfalu, Rábagyarmat, Rátót, Rönök, Szakonyfalu, Szentgotthárd és Vasszentmihály).

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A településen fogyatékkal élők ellátásával foglalkozó intézmény nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az önkormányzatnál igénybe vehető ellátások esetében a jogosultság nem a fogyatékosághoz, hanem alacsony jövedelemhez, magas gyógyszerköltséghez stb. kötött. A fogyatékkal élők részére igénybe vehető támogatások és kedvezmények nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történnek. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben igénybe vehető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel.

A szociális ellátásokat igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk.

7.2 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A háziorvosi rendelő és közművelődési intézmény akadálymentesítését 2009. évben elnyert pályázat útján sikerült megvalósítani. Igény mutatkozik rá, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő összes intézményt akadálymentesítsük, de az erre vonatkozó pénzügyi fedezet nem áll rendelkezésre.

Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fizikai akadálymentesítettség a háziorvosi rendelőben és a közművelődési intézményben megvalósult, információs és kommunikációs akadálymentesítettség sehol sem biztosított.

Munkahelyek akadálymentesítettsége

Fentiekre vonatkozó adattal nem rendelkezünk.

Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Nem megoldott.

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

Nincs a településen.

Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzatunk közigazgatási területén a helyi közművelődési intézmény akadálymentesítése történt meg. Az összes ingatlan akadálymentesítését a közeljövőben pályázat útján kívánjuk megoldani.

Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolására irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élők számára a szociális alapszolgáltatások a Nádassdi Evangélikus Diakóniai Központon keresztül biztosítottak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közüntézmények akadálymentesítése nem teljes körű, ezért a fogyatékos személyeknek a közszolgáltatásokhoz, kultúrához való hozzáférése akadályozott.	Akadályok megszüntetése.
Önkormányzat honlapja nem akadálymentesített	A honlap akadálymentesítése pályázati úton

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

A Magyar Katolikus Egyház, a Szlovén Nemzetiségi Önkormányzat Apátistvánfalva, a Faluszépítő és Hagyományörző Egyesület és a Nádasdi Evangélikus Diakóniai Központ aktívan segíti az önkormányzatot a fent említett területeken, ill. önálló tevékenységet is folytatnak.

Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Képviselő-testülete és a Szlovén Nemzetiségi Önkormányzat Apátistvánfalva testülete együttműködési megállapodás keretén belül szabályozta a két önkormányzat közös feladatait. Mindkét önkormányzatnak szoros kapcsolata van a helyi civil szervezetekkel és az egyházzal. A programban az előzőekben felsorolt rendezvények lebonyolításában minden érintett aktívan részt vesz.

Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a Szentgotthárd és Térsége Önkormányzati Társulással együttműködve megállapodás alapján látja el a társulás által biztosított szolgáltatásokat (orvosi ügyeleti ellátás, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás stb.).

A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Felmerülő igény esetén a nemzetiségi önkormányzat pozitívan járul hozzá az egyes célcsoportok tevékenységeinek megvalósításához.

Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Felmerülő igény esetén a civil szervezet pozitívan járul hozzá az egyes célcsoportok tevékenységeinek megvalósításához.

For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzatnak erre vonatkozóan információja nincsen.

9. A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánossága

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Annak érdekében, hogy a HEP minél szélesebb körben tudja a helyzetképet bemutatni és a problémákat feltárni, megkerestünk intézményeket, szervezetek, akik az adatszolgáltatásban együttműködtek. A beküldött adatok és információk beépítésre kerültek a programba.

Az esélyegyenlőségi program végleges elfogadása előtt az önkormányzat képviselő-testülete a részletes programot véleményeztetés céljából megküldi a nemzetiségi önkormányzat részére.

A képviselő-testület végleges döntését a fentiek ismeretében, tudatában hozza meg.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az önkormányzat honlapján <http://www.apatistvanfalva.hu/> az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program megtekinthető.

Az intézkedési terv végrehajtásával kapcsolatos visszajelzések, észrevételek folyamatosan benyújthatók. Az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő-testület elé terjeszti. A képviselő-testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül, időarányos megvalósítását illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltoztatását kétévente át kell tekinteni és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Apátistvánfalva Község Önkormányzata HEP Fórumot nem működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Jövőképünk

Apátistvánfalva Községi Önkormányzata legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének javítása olyan támogatói környezet biztosításával, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához Módszertani Útmutató alapján

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1.	Közfoglalkoztatás folyamatos biztosítása, összehangolása a település valódi igényeivel.	Élnek a településen az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó személyek.	Az elsődleges munkaerőpiacról kiszorult, tartósan munkanélküliek számára munkalehetőség biztosítása közfoglalkoztatás keretében.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Kérelem benyújtása, hatósági szerződés kötése, közfoglalkoztatás megvalósítása érdekében	Polgármester	Lehetőségekhez képest folyamatosan. 2028.12.31	Közfoglalkoztatásba bevont személyek száma.	Állami támogatás igénybevétele. Önkormányzat költségvetése.	Folyamatos tevékenységgel fenntartható.	
2	Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése a lakosság egészségügyi állapotának javítása, a megbetegedések megelőzése érdekében	A településen magas az időskorúak száma. Az időskorral az egészségi állapot romlik.	A lakosság egészségügyi állapotának javítása, a megbetegedések megelőzése.		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Egészségügyi szűrések népszerűsítése, egészségtudatos életmódra nevelés.	Polgármester, Egészségügyi szolgáltatók, Önkormányzat	Lehetőségekhez képest folyamatosan 2028.12.31.	Meghirdetett szűrések száma, résztvevők száma.	Önkormányzat költségvetése, meglévő humán erőforrás.	Folyamatos tevékenységgel fenntartható	Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda (EFI) létrehozása.
3	A nehéz anyagi körülmények között élők jelenleginél célzottabb támogatása.	A szociális ellátásokban részesülő személyek száma alacsony. Az ellátásoknál a jövedelemhatár évek óta változatlan.	A jelenlegi, önkormányzati hatáskörben nyújtott támogatások felülvizsgálata és szükséglet alapúvá tétele, a jövedelemhatárok emelése.	6/2015. (II. 23.) önkormányzati rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Az önkormányzati hatáskörben lévő ellátásokra való jogosultsági feltételek felülvizsgálata és újra szabályozása.	Polgármester	2028.12.31.	Szociális ellátásokban részesülő személyek számának változása.	Önkormányzat költségvetése	Folyamatos tevékenységgel fenntartható.	

4.	Szennyvízcsatorna hálózat kiépítése vagy alternatív szennyvízkezelési technológia kialakítása.	A településen nincs teljeskörűen szennyvízcsatorna hálózat.	Pályázati források felhasználásával a csatornázottság vagy alternatív szennyvízkezelési módok további kiépítése a településen.			Pályázati lehetőségek megtalálása.	Polgármester	Pályázati lehetőségek függvényében 2028.12.31.	A településen szennyvíz-csatorna kiépítettsége	Pályázati források, önkormányzat költségvetése, lakossági hozzájárulás.	A pályázatokról elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.	
5.	Szilárd burkolatú külterületi utak javítása.	A külterületi szilárd burkolati utak állapota nem megfelelő, egyes helyeken már szinte járhatatlanok.	Pályázati források keresése az önkormányzati utak felújítása érdekében.			Pályázati lehetőségek megtalálása.		Pályázati lehetőségek függvényében 2028.12.31.	Szilárd burkolatú külterületi utak állapota.	Pályázati források, önkormányzat költségvetése, lakossági hozzájárulás	A pályázatokról elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.	
6.	Intézmények energia-racionalizálása, energiaigényének megújuló energiával való ellátása.	Előregedő, korszerűtlen infrastruktúra, technológia az idősödő ingatlanállományban.	Az energiaköltségek és a környezet-terhelés csökkentése.			Fűtés- és világításkorszerűsítés, hőszigetelés (nyílászárók cseréjét is ideértve) önkormányzati tulajdonú ingatlanokban, más ingatlanok esetében erre való ösztönzés.	Polgármester	Pályázati lehetőségek függvényében 2028.12.31.	Energiaköltségek alakulása.	Pályázati források, önkormányzat költségvetése.	A pályázatokról elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Szülők tájékoztatása a gyermekek lehetőségeit javító programokról, ellátásokról, lehetőségekről.	Szülők tájékoztatatlansága a gyermekek lehetőségeit javító programokról, ellátásokról, lehetőségekről.	A kedvezményesről tájékoztatás a szülők részére.		„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia 2007-2032.	Szülők tájékoztatása.	Polgármester, Család- és Gyermekjóléti Központ, közoktatási intézmény	Folyamatos. 2028.12.31	Tájékoztatás formái, megszólított szülők száma	Meglévő intézmény-rendszer és humán erőforrás.	Folyamatos tevékenységgel fenntartható.	

	III. A nők esélyegyenlősége											
1	Nyári táborok létrehozása	A szülők nagy részének gondot okoz gyermekük nyári szünidejének hasznos kitöltése. Szünidőben a gyermekek felügyelet nélkül maradnak.	Szabadidő tartalmas eltöltése, felnőtt felügyeletével		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és Célok 2010-2021.	Nyári táborok, helyi tűrák szervezése.	Polgármester, közoktatási intézmény, helyi civil szervezetek	Folyamatos 2028.12.31	Résztvevő gyermekek száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, Önkormányzat költségvetése	Folyamatos tevékenységgel fenntartható.	
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.	Magas az időskorúak aránya a településen.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.	Idősügyi Program	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009	Civil szervezetek és önkormányzat összefogása programok, szolgáltatások szervezése érdekében.	Polgármester	Folyamatos 2028.12.31	Programok, résztvevők száma	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, önkormányzat költségvetése	Folyamatos tevékenységgel fenntartható.	Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda (EFI) létrehozása.
2	Szolgáltatások körének bővítése	Az idősek számára nyújtott szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, illetve a nyújtott szolgáltatás nem elegendő.	Szélesebb körben kiterjeszteni az idősgondozást.		Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009	Idősgondozás kapacitásának bővítése	Polgármester, Nádasdi Evangélikus Diakóniai Központ, Család- és Gyermek-jóléti Központ	Folyamatos 2028.12.31.	Idősgondozást igénybe vevők száma.	Pályázati források kihasználása, önkormányzat költségvetése.	Folyamatos tevékenységgel fenntartható.	
3	Az egészséges életmódról, a betegségek megelőzéséről szóló felvilágosító előadások, programok szervezése.	Az egészséges életmódról, a betegségek megelőzéséről szóló felvilágosító előadások, programok hiánya/ alacsony száma.	A lakosság minél szélesebb körére kiterjedően felvilágosító előadások, programok szervezése. Szűrővizsgálatok biztosítása.		Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009	Az érintettek kiértékelése; figyelmük felhívása a lehetőségre. A feladatellátás megvalósítása az egészségfejlesztési programban.	polgármester	Folyamatos 2028.12.31.	Felvilágosító programok előadások száma és azon részt vevő időskorúak száma	Pályázati források, önkormányzat költségvetése	Folyamatos tevékenységgel biztosítható.	Kistérségi Egészségfejlesztési Iroda (EFI) létrehozása.

	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Akadályok megszüntetése.	Közüntézmények akadálymentesítése nem teljes körű, ezért a fogyatékos személyek a közszolgáltatásokhoz, kultúrához való hozzáférése nem megfelelő.	Közüntézmények teljes akadálymentesítése		Országos Fogyatékosügyi Program 2015-2025.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.	Polgármester	2028.12.31.	Akadálymentesített önkormányzati intézmények száma.	Pályázati források igénybevétele, önkormányzat saját költségvetése, humán erőforrás	Folyamatos tevékenységgel biztosítható.	
2	Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése.	Az önkormányzat honlapja nem akadálymentesített.	Az információhoz jutás területén az egyenlő esélyek biztosítása. A gyengénlátók részére a települési honlap akadálymentesítése.		Országos Fogyatékosügyi Program 2015-2025.	Akadályok megszüntetése. Honlap fejlesztése.	Polgármester	2028.12.31.	A fogyatékos emberek által is használható honlap.	Önkormányzat költségvetése, pályázati források igénybevétele	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	

Megvalósítás

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítását. A Képviselő-testület a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények fenntartóit és vezetőit partneri viszony keretében kéri, hogy támogassák, illetve valósítsák meg a Helyi Esélyegyenlőségi Programban megfogalmazottakat.

Az intézményeknek, partnereknek meg kell vizsgálniuk, a program elfogadását követően pedig biztosítaniuk kell, hogy a működésüket érintő, az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumaikba és iránymutatásokba épüljenek be, valamint érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletesen leírásra kerültek.

Az Önkormányzat garantálja a HEP megvalósulását, végrehajtását, kétévente felülvizsgálja a programban meghatározott célok megvalósulását, melynek keretében vizsgálja, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e, felméri a lejárt határidejű intézkedések teljesülését és eredményét. Szükség esetén módosítja azt, vagy új esélyegyenlőségi programot fogad el.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak (pl. a köznevelési intézmény fenntartója).

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervét módosítani kell, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elégségesek a kitűzött célok megvalósításához.

Önkormányzatunk HEP Fórumot nem működtet.

Elfogadás módja és dátuma

I. Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját a településen működő nemzeti önkormányzat véleményezte, majd már e vélemény ismeretében Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megvitatta. Az érdemi észrevételek a megvitatás során a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervébe beépítésre kerültek.

II. Ezt követően Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) 2023. október 12-i ülésén az 54/2023. számú határozatával elfogadta.

Apátistvánfalva, 2023. október 12.

Fodor Sándor
polgármester

Szentgotthárdi Közös Önkormányzati Hivatal
Apátistvánfalva
Ap/34-54/2023

KIVONAT

Az Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. október 12-én 15:00 órakor megtartott nyílt ülésének jegyzőkönyvéből.

Apátistvánfalva Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 54/2023. képviselő-testületi határozata

Apátistvánfalva Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a előírásainak megfelelően elkészített, Apátistvánfalva község 2023-2028. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP) és annak Intézkedési Tervét az előterjesztés 1. számú melléklete szerint elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Fodor Sándor polgármester

Szentgotthárd, 2023. október 12.

Dr. Danószes Zsolt
jegyző